

Programma van toetsing en afsluiting

Klas 4

Schooljaar 2022 – 2023

herziene versie december 2022

INHOUDSOPGAVE

1	Algemene informatie	
1.1	De Tweede Fase in klas 4	3
1.2	De periode-indeling in het schooljaar 2022-2023 en belangrijke data. Tekst is anders	4
1.3	Het onderwijs in de Tweede Fase	5
1.4	Het examendossier	5
1.5	Tips en adviezen	6
1.6	De begeleiding	7
2	Regelingen	
2.1	Regeling met betrekking tot inleveren van B- en C-toetsen	8
2.2	Het inhalen en/of herkansen van toetsen	9
2.2.1	Ziekmelding bij toetsen	9
2.2.2	Het inhalen van toetsen	9
2.2.3	Het herkansen van toetsen	10
2.2.4	Uitsluiting van herkansing(en) vanwege absenties	12
2.2.5	Verschil van mening over de beoordeling van toetsen	12
2.3	Overgang	
2.3.1	Algemene uitgangspunten	12
2.3.2	Overgangsnormen klas 4 schooljaar 2022-2023	13
2.3.3	Herexamen	14
2.4	Handhaving resultaat en bij niet bevorderen	14
3	Programma van toetsing en afsluiting	
3.1	Overzicht van de toetsen in klas 4	15
3.2	Toegestane hulpmiddelen	16
3.3	Toetsrooster 2022-2023	17
4	PTA per vak 2021-2022	
4.1	Aardrijkskunde	18
4.2	Biologie	19
4.3	Duits	20
4.4	Economie	21
4.5	Engels	22
4.6	Filosofie	23
4.7	Frans	24
4.8	Geschiedenis	25
4.9	Griekse taal en cultuur	26
4.10	Latijnse taal en cultuur	27
4.11	Lichamelijke opvoeding	28
4.12	Loopbaanoriëntatie en – begeleiding	29
4.13	Maatschappijleer	30
4.14	Natuurkunde	31
4.15	Nederlands	32
4.16	Onderzoeken en ontwerpen	33
4.17	Rekenen	34
4.18	Russisch	35
4.19	Scheikunde	37
4.20	TeHaTex	38
4.21	Wiskunde AC	39
4.21	Wiskunde B	40
5	Examenregelgeving¹	41
6	Bijlagen	46
1.	De mediatheek en de koepel	46
2.	Informatie website, zermelo en leerlingenmail	47
3.	Richtlijnen overstap wiskunde B naar wiskunde A	48

¹ Het *Examenreglement en Examenbesluit vwo – havo - vmbo* van Openbaar Onderwijs Groep Groningen is niet opgenomen in dit boekje/bestand. Zie hiervoor de website van de school.

Procedure errata PTA

Het PTA valt onder de verantwoordelijkheid van de schoolleiding en is met zorg samen met de secties opgesteld. Bij het ter perse gaan van het PTA zijn altijd enkele zaken of nog niet bekend of nog niet juist aan te geven. De nieuwste versie is op de website van het Praedinius gymnasium te raadplegen: www.praedinius.nl.

Daarnaast kan het voorkomen dat in de loop van het schooljaar blijkt dat het PTA onjuistheden bevat en/of dat bijstelling van het PTA nodig is. Wanneer een leerling of docent meent dat er sprake is van een onjuistheid, dan is de mentor het eerste aanspreekpunt. Indien nodig overlegt de mentor met de schoolleiding over een passende oplossing. De schoolleiding zal de leerling(en) en betrokken sectie(s) zo spoedig mogelijk informeren over het erratum en de aanpassing van het PTA. De aanpassing zal eveneens gepubliceerd worden op de website. De schoolleiding informeert de MR over de onjuistheid en de wijze waarop aanpassing van het PTA tot stand is gekomen. Waar dat aan de orde is, zullen erratum en aanpassing gemeld worden aan de Inspectie van het Onderwijs.

1 ALGEMENE INFORMATIE

1.1 De Tweede Fase in klas 4.

In de Tweede Fase kies je uit tenminste een van de vier profielen *Cultuur en Maatschappij* (CM), *Economie en Maatschappij* (EM), *Natuur en Gezondheid* (NG) en *Natuur en Techniek* (NT). Het Praedinius biedt leerlingen bewust de mogelijkheid om een definitieve keuze nog even uit te stellen. Daarom bieden we in klas 4 drie stromen aan, te weten **4M**, **4N** en **4T**. Met een keuze voor 4M kun je in de 5^e klas doorstromen naar CM en/of EM. Met 4N kun je zonder meer naar NG en – mits je voor Natuurkunde kiest – ook nog naar NT. Afhankelijk van een keuze voor geschiedenis en aardrijkskunde en/of economie zijn CM en EM ook nog mogelijk. De stroom 4T is een bewuste keuze voor een technische richting met het vak Onderzoeken & Ontwerpen (O&O). Ook heeft het Praedinius ervoor gekozen om in klas 4 aan *alle* leerlingen het vak filosofie aan te bieden.

Het programma in de Tweede Fase VWO bestaat (wettelijk) uit een gemeenschappelijk deel², een verplicht profieldeel, een profielkeuzevak en een deel vrije ruimte. Opgeteld bestaat de studielast in de klassen 4, 5 en 6 uit minimaal 4800 sl. Vanwege de verplichte keuze voor een klassieke taal is dat aantal op een gymnasium nog iets hoger, namelijk 4920 uur.

In de vrije ruimte kun je in het vwo een examenvak van tenminste 440 studielasturen (slu) kiezen. Door de keuze voor drie stromen en ook filosofie voor iedereen in klas 4 heeft de school een deel van de vrije ruimte al ingevuld. Wie in klas 5 en 6 geen filosofie volgt heeft in klas 4 een deel van de vrije ruimte al gebruikt. Hetzelfde geldt voor een vak dat je na klas 4 niet meer wilt volgen of nodig hebt in het profiel dat je kiest.

In klas 5 komt de definitieve keuze voor de examenvakken aan de orde. In je definitieve examenpakket kun je alleen die vakken kiezen je al in klas 4 gevolgd hebt. De decaan en je mentor zullen je hierover in de loop van dit cursusjaar informatie verstrekken. In maart 2023 moet je je voorlopige examenpakket samenstellen.

Het schooljaar is ingedeeld in vier periodes van ca. negen lesweken. Het aantal uren per vak kan wisselen per periode, soms wordt een vak in een periode zelfs niet gegeven. Voor elke periode zal er dus een nieuw rooster zijn. Elke periode wordt afgesloten met een toetsweek, maar ook tussentijds zullen er toetsmomenten zijn. Bij leerlingen in de stromen 4M en 4N staan in periode 1 en 2 lesuren voor PG+ in het rooster. Deelname aan dit verrijkende programma is verplicht. De behaalde resultaten komen tot uitdrukking in een cijfer dat deel uitmaakt van de bevorderingsnormen voor klas 4 en vermeld staat op het eindrapport. Het actuele jaarrooster is altijd te vinden via de website van de school www.praedinius.nl. Wijzigingen in het weekrooster zijn te raadplegen via Zermelo.

² In klas 4: Engels, LOB, Nederlands, maatschappijleer en de rekentoets.

1.2 Periode-indeling schooljaar 2022-2023 en belangrijke data klas 4

Periode	Datum	Activiteiten
1	wo 31 aug	Kennismakingsdag
	do 1 sept t/m vr 4 nov	Lessen/toetsen periode 1
	ma 5 sep t/m di 6 sep	Schoolfotograaf
	di 20 sep	lesvrij
	do 22 sep	Ouderavond klas 4
	za 15 okt t/m zo 23 okt	Herfstvakantie
	ma 31 okt t/m ma 7 nov	Toetsweek 1
	2	ma 7 nov. t/m vr 20 jan
vr 11 november	Lustrum – lesvrije dag	
	Ma 14 nov – wo. 16 nov	Inhaal proefwerken toetsweek 1. Gemiste A-toetsen worden ingehaald in de herkansingsronde van de A-toetsen na periode 2.
	di 15 november	40-minuten rooster
	Do 15 dec	Docentenspreekuur; 40-minuten rooster
	za 24 dec t/m zo 8 jan	Kerstvakantie
	di 10 jan.	40-minuten rooster
	vr 13 jan t/m vr 20 jan	Toetsweek 2
	wo 25 jan	Open dag – lesvrije dag
3	ma 23 jan t/m vr 7 apr	Lessen/toetsen periode 3
	do 26 t/m ma 30 jan	Inhaal proefwerken toetsweek 2
	do 9 feb t/m ma 13 febr	Opgeven herkansing A-toetsen TW 1&2
	di 21 feb t/m do 23 feb	Herkansing/inhaal A-toetsen TW2
	za 25 feb t/m zo 4 mrt	Voorjaarsvakantie
	di 7 mrt	Lesvrije dag
	vr 31 mrt t/m vr 7 apr.	Toetsweek 3 <i>[goede vrijdag, 7 april is een schooldag]</i>
	4	di 11 apr t/m vr 7 jul
	ma 10 april	Tweede paasdag
	di 11 apr t/m do 13 apr	Inhaal proefwerken toetsweek 3
	ma 17 apr t/m vr 21 apr	Arbeidsproject
	za 22 apr t/m zo 7 mei	Meivakantie
	di 9 mei t/m do 11 mei	Opgeven herkansing A-toetsen TW3
	ma 15 mei t/m wo 17 mei	Herkansing/inhaal A-toetsen TW3
	do 18 mei t/m zo 21 mei	Hemelvaartsvakantie
	ma 29 mei	Tweede Pinksterdag
	vr 30 jun t/m vr 7 jul	Toetsweek 4 (A-toetsen worden gepland in de weken voor de toetsweek)
	ma 10 jul t/m di 11 jul	Opgave herkansing TW4
	Ma 10 jul t/m di 11 jul	Inhalen proefwerken TW4
	Wo 12/7	Herkansing/inhaal A-toetsen TW4
	vr 21 jul	Promotie in de Nieuwe Kerk; aansluitend begint de zomervakantie
		Vakantie tot maandag 4 september.

De schoolleiding kan besluiten van bovenstaande data af te wijken, indien dat voor een goede voortgang van de lessen en/of toetsen noodzakelijk wordt geacht.

1.3 Het onderwijs in de Tweede Fase

Als vwo-leerling moet je gedurende 40 weken 40 klokuren aan schoolwerk besteden - als gymnasium-leerling zelfs iets meer dan dat. De 40 klokuren zijn te verdelen in 1) uren waarin de je les hebt of begeleiding krijgt van een vakdocent krijgt en 2) uren die je zonder begeleiding besteedt aan je schoolwerk, thuis en op school. Als een docent door ziekte of anderszins een keer verhinderd is om les te geven, blijven de toetsstof en het toetsmoment in principe hetzelfde. Je wordt geacht zelfstandig verder te werken aan de stof.

Als door lesuitval een rooster ontstaat met een gat van *meer dan drie* tussenuren kun je bij de bovenbouwondersteuner een verzoek doen tot vrijstelling van (een deel) van de lessen die dat gat veroorzaken. Een gat van *drie* tussenuren *of minder* of het hebben van *een enkele les* op een dag zijn geen grond voor vrijstelling.

1.4 Het examendossier

Het eindexamen waarmee je de Tweede Fase in klas 6 wordt afsluit bestaat uit twee onderdelen: **het schoolexamen** (SE) en **het centraal examen** (CE)

Het schoolexamen heeft de vorm van het zogeheten "examendossier". Gedurende de periode waarin je een vak volgt, werk je aan de invulling van het schoolexamen en vul je je dossier met toetsen en werkstukken. Dat begint (voorzichtig) in klas 4, neemt in klas 5 toe en loopt door tot vlak voor het centraal examen in klas 6 in mei 2025

Het schoolexamen kent de volgende onderdelen:

- a. theoretische toetsen **(A-toetsen)**
- b. praktische toetsen **(B-toetsen; afgesloten met een cijfer)**
- c. handelingsdelen **(C-toetsen; afgesloten met 'voldaan')**
- d. het profielwerkstuk **(PWS)**

Deze onderdelen vormen dus samen de stof voor het schoolexamen. Alle onderdelen van het schoolexamen (SE) moeten in orde zijn om deel te kunnen nemen aan het centraal examen (CE). In hoofdstuk 3 is van ieder vak het *Programma van Toetsing en Afsluiting* (PTA) voor klas 4 opgenomen. Achter elke toets staat aangegeven welke soort toets het is.

In klas 4 en ook in klas 5 staat in het schema een aantal P-toetsen (= proefwerken). Die tellen alleen mee voor de overgang en komen dus *niet* in het examendossier. Dat geldt ook voor een praktisch opdracht (PO), een vocabulaire-toets ('*vocatoets*', evt. met grammatica), een tussentoets (TT) die wordt becijferd of een diagnostische toets die niet wordt becijferd. Voor al deze jaarlaaggebonden overgangstoetsen is het PTA *niet* bindend.

Bij sommige toetsen staat al wel aangegeven of het gaat om een A-, B- of C-toets. Dit zijn dus SE-toetsen die wel deel uitmaken van je examendossier. Docenten houden je vorderingen op deze toetsen apart bij en voeren die in het leerlingvolgsysteem van de school in. Alle toetsen, werkstukken, verslagen e.d. die meetellen voor het SE worden op school bewaard. Een half jaar nadat je van school bent gegaan kun je die na schriftelijk verzoek ophalen.

De formele regelingen ten aanzien van het examendossier zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Deze regelingen zijn gebaseerd op het Examenbesluit en het Examenreglement van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

1.5 Tips en adviezen

Het lesprogramma van klas 4 is gebaseerd op 1640 klokuren per jaar. Dat is vanwege de klassieke taal dus meer dan de 40 werkweken van 40 klokuren. Naar rato van het wettelijk vastgesteld aantal sluis per vak is de lestijd eerlijk verdeeld over alle vakken die je in klas 4 hebt. Doordat er in de praktijk minder lesweken zijn dan waarmee gerekend wordt, ontcom je er niet aan dat je ook buiten de schoolweken, in vakanties of in de weekenden, aan school werkt. Werk je tijdens de lessen en op school weinig, dan heb je veel tijd voor je huiswerk nodig. Plan je dat huiswerk niet goed in, dan is de kans groot dat je in de knel komt met andere activiteiten in je vrije tijd.

In het algemeen

- Bedenk dat een goede planning de basis is voor alles wat je doet. Neem dus de moeite om een planning te maken, ook als je dat in de onderbouw nooit deed.
- Bekijk alle jaarschema's van de vakken en noteer je eigen programma in je agenda. Geef daarin aan wanneer je moet beginnen met een tijdrovende klus. Bedenk dat een inleverdatum een uiterste datum is!
- Realiseer je goed wat het doel is van je werkzaamheden en hoeveel tijd je voor iedere studieactiviteit nodig denkt te hebben.
- Ga pas daarna aan het werk en waak ervoor dat je niet onevenredig tijd besteedt aan iets wat je leuk vindt, als dat ten koste gaat van de dingen die je minder leuk vindt.
- Houd in de gaten hoeveel tijd je met een klus bezig bent; maak daarvoor een logboek (schrijf daarin per vak op wat je doet en hoeveel tijd je eraan besteedt). Zo'n logboek stelt je in staat keuzes te maken en prioriteiten te stellen.
- Probeer zelf zo goed mogelijk vast te stellen, wat je begrijpt en wat niet en raadpleeg een docent als je iets niet goed snapt.
- Stap naar je mentor toe, als je merkt dat je te lang bezig bent met je huiswerk, dat je teveel mist van wat een docent vertelt, dat je het maken van een planning moeilijk vindt enz. In periode 1 zal de mentor extra aandacht besteden aan studievoordigheden en dus ook aan plannen.
- Evalueren. Het is belangrijk om na te denken over verrichte werkzaamheden en gemaakte fouten. Van gemaakte fouten leer je als je deze begrijpt. Het is dan ook belangrijk te weten wat de bedoeling was van de in een toets gestelde vragen. Is dat niet duidelijk, vraag er je docent dan naar. Bovendien kun je met je mentor naar je leerproces kijken: beter en sneller werken is aantrekkelijk!
- Houd je schoolmail goed in de gaten! Meer dan in de onderbouw zul je door de mentor of conrector via de mail op de hoogte gehouden worden van zaken die belangrijk zijn, zoals roosters voor toetsweken en inhaaltoetsen.

In het beperkte aantal lessen dat er per vak is kan een docent niet altijd alles controleren. Veel verantwoordelijkheid ligt daarom ook bij jou. Ook in de bovenbouw kunnen docenten steekproefsgewijs controleren of je je (huis)werk hebt gemaakt. Ook hebben secties het recht de inzet van leerlingen in de les en bij het maken van huiswerk mee te wegen in hun (eind)cijferbeoordeling.

Het eindcijfer voor het schooljaar komt tot stand uit een combinatie van het gewogen gemiddelde van alle becijferde toetsen en eventueel een beoordeling voor inbreng en inzet. Hoe het eindcijfer tot stand komt staat in de PTA's per vak (3.4).

1.6 De begeleiding

De mentor

Ook in klas 4 heeft iedere leerling een **mentor**. De mentoren dragen samen zorg voor de leerlingbegeleiding. In voorkomende gevallen speelt ook de bovenbouwondersteuner, mevr. Smeur hierin een rol, of doen we een beroep op hulpverleners die bij de school zijn betrokken.

De mentor besteedt individueel maar ook klassikaal aandacht aan het proces van plannen, leren leren en studeren en oefent daar enige controle op uit. In periode 1 is er daarvoor een extra mentoruur per week waarin expliciet aandacht besteed zal worden aan planning en studievaardigheden. Wanneer je vindt dat je bepaalde leervaardigheden niet beheerst kun je daarin begeleiding krijgen.

De leerlingbegeleiding wordt in klas 5 verzorgd door de mentoren, in samenwerking met de bovenbouwondersteuner, mevrouw L. Smeur. Voor alle zaken die verband houden met het functioneren en het welbevinden van leerlingen op school zijn de mentoren voor ouders en leerlingen het eerste aanspreekpunt.

LOB en Decanaat

Het is verstandig én verplicht om je te oriënteren op je tijd na het Praedinius Gymnasium. Elke leerling heeft in dat verband taken op het gebied van loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) en bouwt een zogenoemd LOB-dossier op. In klas 4 moet je drie LOB-activiteiten ondernemen en daarvan een verslag maken voor je dossier (zie de tabel LOB in 3.4, PTA per vak). Natuurlijk kun je meer LOB-activiteiten ondernemen. Vanuit school word je hierbij geholpen door je mentor en door de decanen, mevr. Reinalda en mevr. Frankema

In maart 2022 maak je een voorlopige keuze voor een profiel in klas 5. Aan het eind van klas 4 wordt die keuze definitief. Je mentor en ook de decanen kunnen je bij deze keuze begeleiden. Hun kantoor - het decanaat - bevindt zich in de koepel, locatie Turfsingel. Wanneer je vragen hebt kun je gerust een keer binnenwandelen of een gesprek aanvragen. Daarnaast is er allerlei foldermateriaal en zijn er boekjes over studies en universiteiten beschikbaar. In de omgeving "LOB en decanaat klas 4" op *Itslearning* kun je ook informatie vinden. Hierin staat een link naar de online keuzegids voor bacheloropleidingen. Daarnaast vind je op www.studiekeuze123.nl veel informatie, o.a. over de open dagen van opleidingen. Voor vragen of een afspraak met een van de decanen mail je naar: decaanaat.praedinius@o2g2.nl of naar een van hen beiden: w.reinalda.praedinius@o2g2.nl ; y.frankema.praedinius@o2g2.nl.

De vertrouwenspersonen.

Persoonlijke zaken die je niet goed kwijt kunt of wil aan je mentor, kun je bespreken met een **vertrouwenspersoon**. Op het Praedinius hebben mevrouw A. Henssen en de heer M. Cioffi hebben deze functie. Zij weten ook waar je buiten school terecht kunt voor hulp. Mail: a.henssen.praedinius@o2g2.nl en m.cioffi.praedinius@o2g2.nl

Heb je medische vragen, lichamelijke klachten of andere problemen, dan kun je daarvoor terecht bij schoolarts Christiaan Sjobbema; 06-25634052 050-3674990; christiaan.sjobbema@ggd.groningen.nl

Voor een melding over seksuele intimidatie, seksueel misbruik en/of psychisch of fysiek geweld kun je tenslotte terecht bij het meldpunt vertrouwensinspecteurs 0900-1113111.

2 REGELINGEN

2.1 Het inleveren van B- en C-toetsen

Voor het inleveren van B-toetsen (praktische opdrachten) gelden de volgende regels:

1. De inleverdata die in het PTA-boekje zijn vermeld zijn de uiterste data waarop de opdracht moet zijn voltooid en - indien van toepassing - bij de docent moet zijn ingeleverd.
2. Als je het werk ter verbetering terugkrijgt, moet je deze de opdracht binnen 14 dagen verbeterd aan de docent retourneren.
3. Lever je het werk niet op de vastgestelde datum in, dan kun je verplicht worden elke schooldag na afloop van de reguliere lessen tot 17.00 uur aanwezig te zijn, totdat de opdracht is voltooid. Gedurende deze periode kan je de toegang tot de lessen voor het betreffende vak ontzegd worden.
4. Blijf je ook dan nog in gebreke, dan kan er geen eindcijfer worden gegeven voor het betreffende vak en ben je niet bevorderbaar naar klas 5

Voor het inleveren van C-toetsen (handelingsdelen) gelden de volgende regels:

1. De data die in het PTA-boekje zijn opgenomen zijn de uiterste data waarop de opdracht moet zijn voltooid en - indien van toepassing - bij de docent moet zijn ingeleverd.
2. Als je het werk ter verbetering terugkrijgt moet je deze de opdracht binnen 14 dagen verbeterd aan de docent retourneren. Is het dan weer niet in orde dan kun je een **nieuwe** opdracht krijgen.
3. Levert je het werk niet op de vastgestelde datum in, dan kun je verplicht worden elke schooldag na afloop van de reguliere lessen tot 17.00 uur aanwezig te zijn, totdat de opdracht is voltooid. Gedurende deze periode kan je de toegang tot de lessen voor het betreffende vak ontzegd worden.
4. Wie bij aanvang van overgangsvergadering aan het eind van het jaar zijn of haar C-toets(en) niet naar behoren heeft afgerond kan niet bevorderd worden naar klas 5. Je ontvangt het rapport pas als het achterstallige werk naar behoren gedaan is.

Wanneer aan enige opdracht op de laatste lesdag niet is voldaan, ben je verplicht de rest van het schooljaar op school aan het werk te zijn tot de promotie of totdat het werk ingeleverd is. Ongeoorloofde absentie wordt gemeld aan de leerplichtambtenaar.

Ben je aan het begin van de nieuwe cursus nog steeds in gebreke gebleven, dan ben je verplicht het achterstallige werk alsnog op school tussen 8.30 en 17.00 uur te verrichten. Pas als aan alle verplichtingen is voldaan word je tot de lessen van het volgende schooljaar toegelaten.

2.2 Het inhalen en/of herkansen van toetsen

2.2.1 Ziekmelding bij toetsen

Een ouder/verzorger moet een ziekmelding voor aanvang van de toets(en) telefonisch doorgeven via het absentienummer: 050 3210533. Ook moet er een e-mail naar de (meldkamer.praedinius@o2g2.nl) met een korte toelichting te over de reden en vermoedelijke duur van de afwezigheid

Een ziekmelding voor een tweede toets op een toetsdag in de toetsweek doet een leerling persoonlijk bij de functionaris van de meldkamer.

Voor een ziekmelding voor alleen de eerste toets op een toetsdag met meerdere toetsen moet een ouder/verzorger vooraf overleggen met de school.

2.2.2 Het inhalen van toetsen

Inhalen van proefwerken en A-toetsen

Proefwerken die *tijdens de* toetsweek niet gemaakt zijn wegens ziekte (zie hierboven voor de regels in deze), worden ingehaald volgens een gecoördineerd rooster. Dit gebeurt zo spoedig mogelijk na de toetsweek en na afloop van de reguliere lessen van die dag. Dit rooster wordt direct na afloop van de toetsweek aan de hele jaarlaag algemeen bekend gemaakt op Zermelo en via een e-mail. Alle leerlingen worden geacht regelmatig hun schoolmail te checken; het niet gelezen hebben van een mail is geen geldige reden om een inhaaltoets niet te maken.

Als een leerling zonder geldige reden is weggebleven bij een proefwerk in de toetsweek, moet hij/zij de toets inhalen en zullen op het behaalde cijfer twee punten in mindering gebracht worden.

A-toetsen die tijdens de toetsweek niet gemaakt zijn wegens ziekte (zie hierboven voor de regels in dezen), worden ingehaald volgens een gecoördineerd rooster. Dit gebeurt samen met de herkansingen na afloop van de reguliere lessen van die dag.

Bij het deelnemen aan inhaaltoetsen gelden de volgende regels:

1. Absentie bij een inhaaltoets dient in alle gevallen volgens de hierboven beschreven regels van te voren aan de meldkamer gemeld te worden.
2. Als je die op het inhaalmoment van een proefwerk ongeoorloofd afwezig bent, verspeelt het recht op het alsnog inhalen van de toets; de betreffende toets wordt becijferd met een 1,0.
3. Als je zonder geldige reden lessen verzuimt voorafgaande aan het inhaalproefwerk wordt het recht op inhalen je ontnomen – dit ook met terugwerkende kracht; de betreffende toets wordt becijferd met een 1,0.
4. Je dient zelf te zorgen voor de toegestane hulpmiddelen, tenzij door de docent(en) van het vak anders is voorgeschreven. Deze hulpmiddelen moeten voldoen aan de eisen die de school daaraan stelt. Deze zijn hieronder te vinden in paragraaf 3.2.
5. Op het inhalen van A-toetsen zijn tevens de regels van toepassing die op voorschrift van het Bevoegd Gezag gelden in zake de Examenregelgeving (zie hoofdstuk 4).

Inhalen van vocabulairetoetsen en andere tussentoetsen.

Als je een vocabulairetoets of een andere tussentoets niet hebt gemaakt, dan moet je deze in principe inhalen. Daarbij geldt het onderstaande:

1. Deze toets mag alleen ingehaald worden als je door ziekte of daarmee vergelijkbare overmacht niet in staat was deze te maken. Je bent door een ouder / verzorger op de gebruikelijke wijze, dus telefonisch via het absentienummer 050 3210533 aan het begin van de lesdag ziek gemeld. Ga je in de loop van de dag ziek naar huis, dan lever je op de eerste dag van herstel bij de meldkamer een herstelmelding in en op de eerstvolgende les bij de docent een briefje dat door je ouders/verzorgers ondertekend is.
2. In de eerstvolgende les na de gemiste toets maak je met de docent afspraken over het moment van inhalen. In principe haal je de gemiste toets binnen een week in. Het kan voorkomen dat er een gecoördineerd moment is voor het inhalen van gemiste vocabulaire-toetsen.
3. Ben je niet of niet op de juiste manier ziek gemeld, dan heb je de toets ongeoorloofd gemist. Op de inhaaltoets worden 2,0 punten in mindering gebracht ten opzichte van het cijfer dat je hebt behaald volgens de reguliere normering.
4. Als je op het afgesproken moment de gemiste toets niet inhaalt, kan de docent in overleg met de mentor voor het niet gemaakte werk het cijfer 1,0 noteren.

2.2.3 Het herkansen van toetsen

Om leerlingen in de gelegenheid te stellen tegenvallende resultaten van SE-toetsen te verbeteren is de onderstaande herkansingsregeling van kracht.

Voor alle proefwerken, vocabulairetoetsen en tussentoetsen geldt dat deze niet herkanst kunnen worden.

Algemeen

De volgende algemene regels zijn van kracht:

- Per jaar mag een leerling voor één vak maximaal één herkansing maken.
- Proefwerken mogen niet herkanst worden
- Een inhaaltoets mag niet herkanst worden

In het jaaroverzicht in 1.2 staat wanneer herkansingen en de inschrijvingen zijn. Inschrijving voor herkansingen wordt gedaan in *Itslearning*. Deelname aan de herkansingen zonder inschrijving is niet mogelijk.

Klas 4

- In klas 4 mogen maximaal **twee** A-toetsen worden herkanst.
- Na periode 2 mogen maximaal twee A-toetsen worden herkanst uit periode 1 & 2
- Na periode 3 mogen maximaal twee A-toetsen worden herkanst uit periode 3
- Na periode 4 mogen maximaal twee A-toetsen worden herkanst uit periode 4

De herkansingsdata staan vermeld in de tabel op bladzijde 18 van dit PTA-boekje

De verplichte rekentoets valt buiten de herkansingsregeling. Iedere leerling die dat wil mag de rekentoets eenmaal herkansen. Het hoogste cijfer telt.

Advies: wees vooral na periode 2 terughoudend in het gebruik van je mogelijkheden tot herkansing: je hebt maar twee herkansingen in klas 4 en er komen dan nog heel wat toetsen! Kijk ook goed in de verschillende vak-pta's naar de gewichten van de A-toetsen voor de overgang en voor je schoolexamen om te bepalen of het maken van een herkansing lonend is.

Regels bij het herkansen van A-toetsen

Bij het deelnemen aan herkansingstoetsen gelden de volgende regels:

1. Je moet je tijdig en op de door de school kenbaar gemaakte wijze opgeven voor de herkansing(en).
2. Als je afziet van het deelnemen aan een opgegeven herkansing en dit uiterlijk 24 uur van tevoren aan de meldkamer en het roosterbureau gemeld hebt, behoud je een herkansingsmogelijkheid voor een *andere* toets. Als je je niet tijdig of niet correct afmeldt, dan gaan we er van uit dat je gebruik gemaakt hebt van de betreffende herkansingsmogelijkheid.
3. Als je op de afgesproken tijd afwezig bent verspeel je in principe het recht op het herkansen van de toets – ongeacht de reden van absentie. het oorspronkelijk behaalde cijfer blijft dan staan. Absentie bij een herkansing dient in alle gevallen volgens de hierboven beschreven regels van tevoren bij de meldkamer gemeld te worden.
4. Als je zonder geldige reden lessen verzuimt voorafgaande aan de herkansingstoets, kan het recht op herkansing je worden ontzegd – dit ook met terugwerkende kracht. Het oorspronkelijk behaalde cijfer blijft in dat geval staan.
5. Je moet zelf zorgen voor de toegestane hulpmiddelen, tenzij door de docent(en) van het vak anders is voorgeschreven. Deze hulpmiddelen moeten voldoen aan de eisen die de school daaraan stelt. Deze zijn hieronder te vinden in paragraaf 3.2.
6. Op het herkansen van A-toetsen zijn tevens de regels van toepassing die op voorschrift van het Bevoegd Gezag gelden in zake de Examenregelgeving (zie hoofdstuk 4).

Herkansing van een toets, die aantoonbaar niet vanwege aan leerlingen te wijten redenen is mislukt.

Als in een klas door meer dan 50% van de leerlingen voor een toets een cijfer lager dan 5,5 is behaald, kan een herkansing gegeven worden.

- Deze herkansing vindt plaats binnen een redelijke termijn, maar niet voordat de docent het mislukken van de toets met de klas grondig geëvalueerd heeft en de leerlingen de mogelijkheid heeft geboden tot reparatie van kennis en vaardigheden.
- De docent kan zelf het besluit nemen tot een herkansing en deelt dit aan de directie mee.
- Doet de betreffende docent dit niet, dan kan de mentor of een groep van tenminste 5 leerlingen bij de directie een met redenen omkleed verzoek tot herkansing indienen.
- Nadat zij de betrokken partijen gehoord heeft neemt de directie hierin een bindend besluit.
- Betreft de geboden herkansing een gecoördineerde toets, dan kan de directie aan leerlingen uit andere klassen met een cijfer lager dan een 5,5 de mogelijkheid tot herkansing geven. Uiteraard hoeft een leerling niet van de geboden mogelijkheid gebruik te maken.

2.2.4 Uitsluiting van herkansing(en) vanwege absentie

Ieder veelvoud van 4 ongeoorloofde verzuimuren per schooljaar leidt tot:

- mogelijke uitsluiting van een klassikale/algemene herkansing;
- het verlies van één herkansingsmogelijkheid.

De schoolleiding besluit over uitsluiting en informeert de leerling hierover. Dit besluit wordt schriftelijk aan de ouder(s)/verzorger(s) bekend gemaakt.

Leerlingen die een of meer **extra vakken** doen en daardoor lessen willen missen, hebben daarvoor toestemming nodig van docent en mentor. Dit verzuimrecht vervalt onmiddellijk als een leerling de toets voor het vak waarvoor hij verzuimrecht heeft onvoldoende maakt, niet verschijnt op toetsen die verplicht zijn of zijn toestemming aantoonbaar heeft misbruikt. Dit wordt door de docent aan de schoolleiding meegedeeld.

2.2.5 Verschil van mening over de beoordeling van toetsen

Wanneer een leerling en een docent van mening verschillen over de beoordeling van een toets, geldt de volgende regeling. In principe beslist de docent. Alleen als de standpunten ver uiteen blijven liggen, kan de leerling zich tot de mentor wenden. De docent wordt daarna gehoord waarna de directie een beslissing neemt.

Wil je bezwaar indienen tegen een cijfer, dan moet je dan binnen 14 dagen na teruggave van het cijfer indienen bij je mentor. Als je je ook met het besluit van de directie niet kunt verenigen, kun je je binnen 14 dagen schriftelijk richten tot de Schoolexamencommissie. Dit schrijven moet de gronden voor het meningsverschil bevatten en is mede ondertekend te door een van je ouders / verzorgers of voogd. Ook deze commissie doet binnen 14 dagen een bindende uitspraak.

2.3 Overgang

2.3.1 Algemene uitgangspunten

- Een leerling die op grond van de bevorderingsnormen is afgewezen (zie 2.3.2) kan door de mentor, bovenbouwondersteuner of conrector op de bespreeklijst worden gezet. De bespreking van leerlingen die op deze wijze op de bespreeklijst zijn gekomen, kan leiden tot de volgende uitkomsten: afwijzen, bevorderen of verplicht een herexamen doen.
- Een leerling die op grond van de bevorderingsnormen (zie 2.3.2) een herexamen heeft opgelegd gekregen kan door de mentor, bovenbouwondersteuner of conrector op de bespreeklijst worden gezet. De bespreking van leerlingen die op deze wijze op de bespreeklijst zijn gekomen, kan leiden tot de volgende uitkomsten: bevorderen of een herexamen.
- Voor leerlingen met dezelfde cijferconstellatie kan de uitkomst van de bespreking verschillend zijn.
- Het cijfer voor het vak LO levert maximaal één compensatiepunt op.
- Het cijfer op de rekentoets telt als vak mee bij het eindrapport en wordt op het eindrapport vermeld. De rekentoets leidt tot maximaal één tekortpunt en maximaal één compensatiepunt.
- Op het eindrapport komt het gemiddelde cijfer van de gevolgde PG+-onderdelen te staan. Het cijfer op het eindrapport leidt tot maximaal één tekortpunt en maximaal één compensatiepunt.
- Indien de leerling 2 of meer tekortpunten heeft voor (één van) de klassieke talen, brengt de vergadering een advies uit over de vraag of het zinvol is de schoolloopbaan op het Praedinius Gymnasium te vervolgen. Daarnaast zijn de overige overgangsnormen van toepassing.
- Een leerling die voor de tweede keer in hetzelfde leerjaar of in twee opeenvolgende leerjaren doubleert, moet zijn schoolcarrière elders voortzetten.

N.B. In klas 4 kan een leerling geen vakken laten vallen.

2.3.2 Overgangsnormen klas 4 schooljaar 2021-2022

De overgangsnormen van klas 4 naar klas 5 zijn gebaseerd op de gedachte dat een leerling een reële kans heeft om voldoende te presteren in het volgende leerjaar. In de overgangsnormen van klas 4 naar klas 5 is ook rekening gehouden met de eisen die gesteld zijn om te slagen voor het eindexamen in klas 6.

Tabel overgangsnormen klas 4

Cijfers	Minimum compensatiepunten voor bevorderen
5	0
4	2
5 5	2
5 5 5	4
4 5	4

1. Leerlingen zonder tekortpunten worden automatisch bevorderd.
2. Voor leerlingen met tekortpunten gelden de regels in bovenstaande tabel, waarbij óók moet worden voldaan aan de regels ten aanzien van de kernvakken (zie hieronder).
3. Leerlingen met een constellatie aan tekortpunten die in de tabel niet voorkomt, zijn afgewezen.

Kernvakkenregeling

Ten aanzien van de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde (**AC of B**) gelden bovendien de volgende normen:

- a. De leerling mag maar voor één van de kernvakken bij de overgang een 5 hebben. Wanneer er tweemaal een 5 voor een kernvak staat, moet de leerling in een van de vakken een herexamen afleggen. Bij driemaal een 5 voor de kernvakken is de leerling afgewezen.
- b. Wanneer de leerling een 4 voor een van de kernvakken heeft, moet de leerling in dat vak een herexamen afleggen. Wanneer de leerling een 4 en een 5 voor een kernvak heeft, is de leerling afgewezen.
- c. Een 3 is niet toegestaan bij een van de kernvakken; daarmee is de leerling afgewezen.

Nota Bene

Leerlingen uit de n-of de t-stroom die in klas 5 verder gaan in het profiel EM of CM, mogen van de profiel- of profielkeuzevakken die zij in klas 5 niet meer zullen hebben er één niet laten meetellen voor de overgang. Het eindcijfer van dat vak moet tenminste een 4,0 zijn. Dit geldt dus niet voor vakken in het gemeenschappelijke deel of voor vrije keuzevakken die de leerling wel houdt.

2.3.3 Herexamen

Een herexamen:

- wordt opgelegd door de lesgevende docenten
- wordt afgelegd in een vak dat met een onvoldoende is afgesloten
- omvat een door de sectie vastgesteld deel van de stof
- wordt door twee docenten van dezelfde sectie gecorrigeerd volgens een van tevoren vastgesteld en na afloop aan de leerling meegedeeld model.
- leidt tot een cijfer dat het *eindcijfer* van het betreffende vak vervangt
- leidt tot bevordering van de leerling wanneer de eindlijst na het herexamen voldoet aan de bevorderingsnormen, waarbij de leerling zich niet langer in de bespreekzone bevindt of in aanmerking komt voor een ander herexamen. In alle andere gevallen wordt de leerling na herexamen afgewezen.
- leidt bij goed gevolg tot een aantekening in het rapport: "bevorderd na herexamen".

2.4. Handhaving resultaten bij niet bevorderen in klas 4

Voor een leerling die blijft zitten in klas 4 geldt:

Alle **A-toetsen** moeten worden overgedaan, ongeacht het in het voorgaande jaar behaalde resultaat.

Alle **B-toetsen** / praktische opdrachten die lager becijferd zijn dan een 7,0 moeten worden overgedaan. B-toetsen die becijferd zijn met een 7,0 of meer, mogen blijven staan.

Praktische opdrachten die geen B-toets zijn worden in principe overgedaan, tenzij de docent en de bovenbouwondersteuner in overleg anders besluiten.

Per **C-toets** beslist de betreffende sectie of de toets al dan niet moet worden overgedaan.

Activiteiten vallend onder het handelingsdeel van de moderne vreemde talen en Nederlands worden in overleg met de vakdocent(en) 50-100% herhaald.

Ten aanzien van activiteiten, die vallen onder het handelingsdeel van andere vakken, wordt door de bovenbouwondersteuner een besluit genomen in overleg met de desbetreffende vakdocent(en).

De studielasturen die vrijkomen door eventuele vrijstellingen mag je besteden aan dossieropdrachten van het volgende leerjaar. Deze tijd kun je in overleg met de mentor ook besteden aan vakken waarin je je nog niet heel sterk voelt.

3. Programma van toetsing en afsluiting

In de loop van het schooljaar kunnen secties/docenten, in overleg met de schoolleiding, aanpassingen doen in het deel van het PTA dat betrekking heeft op de overgang (in de tabel weergegeven als P-toetsen). Eventuele aanpassingen zullen tijdig met de betrokken leerlingen worden gecommuniceerd.

3.1 Overzicht van de toetsen in klas 4

Vak	P / A / B-toetsen in :				C-toetsen in:				
	Klas 4	P1	P2	P3	P4	P1	P2	P3	P4
Aardrijkskunde		A	P	A, B					
Biologie		P		A, B					C
Duits	P		P	P					
Economie	P		P	P					
Engels	P	P	P	P					
Filosofie	P	A		P	C				
Frans	P		P						
Geschiedenis			P	P					
Griekse T&C	P	A	P	A					
Latijnse T&C	P	A	P	A					
LO	Moet voldoende zijn: aanwezigheidsplicht								
LOB								C 2x	
Maatschappijleer ³	A	A	A	B					
Natuurkunde	P	B		P					
Nederlands	P	P	P		C				
O&O									C
Rekenen		P	(P)						
Russisch	Zie PTA's								
Scheikunde	P	P, B	A						
TeHaTex				P					
Wiskunde A/C	P	P	P	P					
Wiskunde B	P	P	P	P					

³ De B-toets bij maatschappijleer is het cijfer dat op het verslag van het arbeidsproject wordt gehaald;

3.2 Overzicht van de toegestane hulpmiddelen bij proefwerk of A-toets

Vak	Toegestane hulpmiddelen bij proefwerk of A-toets in klas 4
Aardrijkskunde	Bosatlas 55e druk (zelf meenemen),
Biologie	gewone rekenmachine + Binas (6e druk)
Duits	woordenboeken naar en van de vreemde taal
Economie	gewone rekenmachine
Filosofie	woordenboek Nederlands ⁴
Geschiedenis	woordenboek Nederlands ⁵
Gr T&C	woordenboek inclusief grammatica-overzicht
La T&C	woordenboek inclusief grammatica-overzicht
Maatschappijleer	woordenboek Nederlands ⁶
Natuurkunde	gewone rekenmachine + Binas (6e druk)
Nederlands	Woordenboek Ne alléén bij leesvaardigheidstoetsen
Scheikunde	gewone rekenmachine + Binas (6e druk)
Wiskunde	grafische rekenmachine ⁷

4 Waarbij geldt dat bij argumentaties en verklaringen een domeinspecifieke wijsgerige definitie leidend is.

5 Waarbij geldt dat bij verklaringen historische definities leidend zijn

6 waarbij geldt dat bij verklaringen maatschappijwetenschappelijke definities leidend zijn

7 modellen die zijn toegestaan: **Casio**: fx-9860GII(SD); fx-CG50. ; **Hewlett Packard**: HP Prime; **Texas Instruments**: TI-84 Plus CE-T; TI-Nspire CX (alleen de versie zonder CAS); TI-Nspire CX II-T (zowel versie met als zonder CAS). **NumWorks**: de grafische rekenmachine van NumWorks. Zie examenblad [hulpmiddelen](#)

3.2 Toetsrooster 2022-2023

In de tabel staat de week waarin een toets of proefwerk gegeven wordt. Zie ook de vak-PTA's voor meer informatie over deze toetsen. Huiswerkoverhoringen mogen altijd gegeven worden.

klas 4	2022-2023	Tussentoetsen (TT), vocabulary toetsen (V), praktische opdrachten (PO) en handelingsdelen (C)	Proefwerken / A-toetsen: gecoördineerd op een vast uur
	periode 1	PO's: gs, O&O; C: fi, Ne [vetgedrukt = voor alle leerlingen]	
W35	week 1: do 1/9 – vr 2/9		
W36	week 2: ma 5/9 – vr 9/9		
W37	week 3: ma 12/9 – vr 16/9		
W38	week 4: ma 19/9 – vr 23/9	En	
W39	week 5: ma 26/9 – vr 30/9	Ec, La, Fa, Ne	
W40	week 6: ma 3/10 – vr 7/10	Gr, Na	
W41	week 7: ma 10/10 – vr 14/10	En , Du ; O&O deadline	
W42	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie
W43	Week 8: ma 24/10 - vr 28/10		
W44	week 9: ma 31/10 – vr 4/11	Toetsweek 1	Du, Ec, En , Fa, Fi , Gr, La, Mij (A) , Na, Ne , Sk, WiACB
	periode 2	PO's: En , na, O&O, sk en te	
W45	week 1: ma 7/11 – do 10/11		
W46	week 2: ma 14/11 – vr 18/11		
W47	week 3: ma 21/11 – vr 25/11		
W48	week 4: ma 28/11 – vr 2/12	La	
W49	week 5: ma 5/12 – vr 9/12	na, ak, fi	
W50	week 6: ma 12/12 - vr 16/12	Gr, Ne	
W51	week 7: ma 19/12 – vr 23/12		
W52/1	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie
W2	week 8: ma 9/1 – vr 13/1		Rekontoets
W3	week 9: vr 13/1 – vr 20/1	Toetsweek 2	Ak (A), Bi , En , Fi (A) , Gr (A), La (A), Mij (A) , Ne (90) , Sk, WiACB
	periode 3	PO's: ec, fa, En , mij, O&O (tussenverslag), te. C: LOB (2x)	
W4	week 1: ma 23/1 – vr 27/1		
W5	week 2: ma 30/1 – vr 3/2		
W6	week 3: ma 6/2 – vr 10/2		Bi
W7	week 4: ma 13/2 – vr 17/2	Fa, En	
W8	Week 5: ma 20/2 – vr 24/2	sk, La	
W9	voorjaarsvakantie		
W10	week 6: ma 6/3 – vr 10/3	Fa, Gr, bi	
W11	week 7: ma 13/3 – vr 17/3	Du	
W12	week 8: ma 20/3 – vr 24/3		
W13	Week 9: ma 27/3 – do 30/3		
W13/14	week 9/10: vr 31/3 – vr 7/4	Toetsweek 3	Du, Ec, En , Fa, Gs, Gr, La, Ne , Mij (A) , Sk (A), WiACB
	periode 4	PO's: arbeidsverslag , ak (week 24) bi (week 25), Du, Fa, Ne , O&O, te	
W15	Week 1: ma 10/4 -vr 14/4		
W16	projectweek	arbeidsproject	
W17/18	meivakantie		
W19	week 2: ma 8/5 – vr 12/5		bi (A)
W20	week 3: ma 15/5 – wo 17/5	La	
W21	week 4: ma 22/5 – vr 26/5	Gr	Spreekopdracht Fa
W22	week 5: di 30/5 – vr 2/6	Fa, na	
W23	week 6: ma 5/6 – vr 9/6	gs, En	
W24	week 7: ma 12/6 – vr 16/6	ak (B)	
W25	week 8: ma 19/6 – vr 23/6	bi (B)	La (A)
W26	week 9: ma 26/6 – do 29/6		ak (A), Gr (A)
W27	Week 10: vr 20/6 – vr 7/7	Toetsweek 4	Ec, En , Fi , Gs, Na, WiABC , Te

4 PTA per vak 2021-2022

4.1 Aardrijkskunde

Klas 4	Aardrijkskunde		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	geen aardrijkskunde						
2	Arm & Rijk	Arm & Rijk hoofdstuk 1: 1.1 – 1.3	TT	30	1		
		Arm & Rijk, hoofdstuk 1 en Paragraaf 2.1 en 2.3	A	90	3	(A1) 2/18	B2 ⁸
3	Klimaatvraagstukken	Klimaatvraagstukken, Hoofdstuk 1 en paragraaf 2.1 en 2.2	P	90	2		
4	Klimaatvraagstukken	Klimaatvraagstukken Hoofdstukken 1 en 2; paragraaf 3.1, 4.1 en 4.2	A	90	3	(A2) 2/18	A1; A2; C2; E2:
	Eigen omgeving		B		3	(B1) 2/18	A1; A2; E2
1234	Portfolio Aardrijkskunde	Opdrachten in en buiten de les	SO		2		
Weging SE totaal	Klas 5: A3 (3/18)+ A4 (3/18)	klas 6: A5(3/18)+A6 (3/18)			Totaal / 14		

⁸ Voor nadere uitleg over de domeinen zie [examenprogramma aardrijkskunde](#)

4.2 Biologie

Klas 4	Biologie		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof	P/A/B/C/V				
1	Celbiologie	H. 2 (paragraaf 2.1 t/m 2.4), boek 4VWO	SO	40	0,5		
2	Celbiologie Voortplanting	H. 2 & 4, boek 4VWO	P ⁹	55	1		
3	Genetica Gedrag	H. 5	SO	40	0,5		
4	Gedrag	H. 1, 2, 4 & 5 boek 4VWO	A	90	2	(A1) 2/13	D3 ¹⁰
		Onderzoek / H. 3 boek 4VWO	B		1	(B1) 1/13	A5
		Practicumschrift: vaardigheden gehele jaar	C				
Weging SE totaal	Klas 5: (A2) 2/13 + (A3) 2/13 + (B2) 2/13	klas 6: (A4) 2/13 + (A5) 2/13			totaal / 5		

⁹ Huiswerkbeoordelingen van perioden 1 t/m 3 worden meegewogen in het proefwerkcijfer van periode 2, waarbij maximaal een half punt extra kan worden behaald

¹⁰ Voor nadere uitleg over de domeinen zie [examenprogramma biologie](#). **Nota Bene** in dit programma is gebruik gemaakt van een andere codering van die domeinen. Voor een omzettingstabel zie [syllabus biologie 2025](#), p. 39

4.3 Duits

Klas 4	Duits		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Kijk- en luistervaardigheid	Hör- und sehfertigkeit – verschiedene Aufgaben im Unterricht, sowie in Woots.	P	55	4		
	Vokabeln und Grammatik	Kap.1 & 2	V	40	2		
	IC cijfer ¹¹		V		2		
2	geen Duits	Kein Deutsch					
3	Schrijfvaardigheid / Leesvaardigheid (zelfstandig gelezen boek)	Schreibfertigkeit – Fragen in Bezug auf das gelesene Buch ¹²	P	55	4		
	Vokabeln und Grammatik	Kap.3 & 4	V	40	2		
		Sprechfertigkeit	V	10	2		
	IC cijfer ⁷		V		1		
4	DDR-Projekt	(Gruppen-)Projekt über die DDR – Schreib- / Sprechfertigkeit	P / PO		4		
Weging SE totaal	Klas 5: (A1) 2/20 + (A2) 2/20	Klas 6: (A3) 3/20 + (A4) 5/20 + (A5) 4/20 + (A6) 4/20				totaal / 21	

11 Gedurende het jaar wordt nog een extra inzetcijfer (= IC) gegeven, waarvan de docent bepaalt hoe dat tot stand komt. Dit cijfer telt 2 + 1 = 3x mee voor de overgang.

12 Indien op de boekentoetsen in klas 4 en 5 een 7.0 of hoger behaald worden maken deze boeken niet langer deel uit van het mondeling in klas 6.

4.4 Economie

Klas 4	Economie		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Inleiding economie, Kiezen en ruilen, wat is welvaart en hoe meten we het?	Praktische Economie (PE): Schaarste, Geld en Handel H. 1 + dossier economie 1 t/m 4 (BBP, inkomensverdeling) + uitgereikt materiaal en aantekeningen	SO	40	1		
		PE: Schaarste, Geld en Handel, H. 1 en 2, dossier economie 1 t/m 6 (BBP, inkomensverdeling, markt en comparatieve kosten voordelen; tragedie van de meent) + uitgereikt materiaal en aantekeningen	P	55	2		
2	geen economie						
3	Bedrijfseconomie, geld en handel, conjunctuur	PE: eigen onderzoek, resultaten rekening en balans, de marketing- mix + uitgereikt materiaal en aantekeningen	PO		1		
		PE:, Schaarste, Geld en Handel H. 3 + dossier economie conjunctuur / structuur, inflatie/deflatie + uitgereikt materiaal en aantekeningen	P	55	2		
4	Markt, Vraag en aanbod	PE: Vraag en Aanbod H. 1 + 2 lineaire kostenfuncties (totalen en gemiddelden) + dossier economie marktmodel + uitgereikt materiaal en aantekeningen	P	55	2		
Weging SE totaal	Klas 5: (A1) 1/4 + (A2) 1/4	klas 6: (A3) 1/4 + (A4) 1/4			totaal / 9		

4.5 Engels

Klas 4	Engels		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Book I: Assignment	novel from our selection	SO	20	1		
	Formal Letter Writing	Cambridge instructions	SO	40	2		
	Listening test	Cambridge practice	P	45	2		
2	Literary portfolio I	several literary tasks	PO		2		
	Literature I	reader I	P	55	3		
3	Book II: Assignment	novel from our selection	PO		1		
	Speaking: conversation skills	Cambridge practice	SO	10	2		
	Reading & Use of English	Cambridge practice	P	55	2		
4	Literary portfolio II	several literary tasks	PO		1		
	Speaking: literature	novel from our selection	SO	10	2		
	Literature II	reader II	P	55	2		
Weging SE totaal	Klas 5: (A1) 1/14 + (A2) 2/14	Klas 6: (A3) 2/14 + (A4) 2/14 + (A5) 2/14 + (A6) 2/14 + (A7) 3/14				totaal / 20	

4.6 Filosofie

Klas 4	Filosofie		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Mensbeelden	Syllabus, aantekeningen en los materiaal Dossieropdrachten: 1. Beargumenteerd standpunt innemen in een filosofische kwestie 2. Verbanden binnen de stof expliciteren en visueel presenteren.	P C	90 120 ¹³ 55 ¹⁴	2		
2	Sociale filosofie	Syllabus, aantekeningen en los materiaal Column of vlog over digitale weerbaarheid in sociaal-filosofisch perspectief.	A TT	90 300 ⁹	2 1	1/15	A1; A2 ¹⁵ ; C1 & 3 ¹⁶ HAVO D1, 2b, 3 ¹⁷
3	geen filosofie						
4	Argumentatieleer	Syllabus en aantekeningen	P	90	2		
Weging SE totaal	Klas 5: (A2) 2/15 + (A3) 2/15 + (A4) 2/15 + (B1) 2/15	Klas 6: (A5) 4/15 + (A7) 2/15				totaal / 7	

13 Individuele thuiswerkopdracht

14 Groepsopdracht in de les

15 Vaardigheden uit het domein A zoals uitgewerkt in de [syllabus filosofie](#) 2023, pp. 20 – 23

16 Voor uitleg over de domeinen, zie [examenprogramma filosofie vwo](#)

17 Additionele thema's uit het examenprogramma HAVO om het burgerschapsaspect van dit onderdeel te benadrukken en verder te versterken. Voor een uitleg over de (sub)domeinen zie [examenprogramma filosofie havo](#) en [handreiking filosofie havo](#) pp 26 - 32

4.7 Frans

Klas 4	Frans		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen)
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Vocabulaire Grammatica Lees-/luister-/schrijf- /spreekvaardigheid	vocabulaire en zinnen groene boek: chapitres 1, 2, 3	SO	30	1		
		leesvaardigheid	V	30	1		
		grammatica oranje boek chapitres 1, 2 & 3; bezittelijk voornaamwoord en schrijfvaardigheid	P	55	2		
2	geen Frans						
3	Vocabulaire Grammatica Lees-/luister-/schrijf- /spreekvaardigheid	vocabulaire en zinnen groene boek: chapitres 4, 5	SO	30	1		
		spreekopdracht	PO	10	0		
		luistervaardigheid	V	30	1		
		grammatica oranje boek chapitres 5, 31, 32 en schrijfvaardigheid	P	55	2		
4	Vocabulaire Grammatica Lees-/luister-/schrijf- /spreekvaardigheid	Vocabulaire en zinnen groene boek: chapitres 8, 12 + grammatica oranje boek 16, 11	SO	30	1		
		luister- en leesvaardigheid	V	55	1		
		spreekopdracht (inleveren week 5)	PO	10	2		
Weging SE totaal	Klas 5: (A1) 1/16 + (A2) 1/16 + (A3) 1/16	Klas 6: (A4) 1/16 + (A5) 4/16 + (A6) 4/16 + (A7) 4/16				totaal / 12	

4.8 Geschiedenis

Klas 4	Geschiedenis		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Bronnenopdracht	geen	PO		3		
2	geen geschiedenis						
3	Tijdvakken 1, 2 en 3	Stof uit het boek (H1, 2 en 3) + uitgereikt materiaal en aantekeningen + KA's 1 t/m 12	P	55	3		
4	Tijdvakken 4 en 5	Stof uit het boek (H4 en 5) + uitgereikt materiaal en aantekeningen + KA's 1 t/m 22	P SO	55 30	3 1		
Weging SE totaal	klas 5: (A1) 2/11 + (A2) 2/11 + (B) 1/11	klas 6: (A3) 3/11 + (A4) 3/11			totaal / 10		

4.9 Griekse taal en cultuur

Klas 4	Griekse taal en cultuur		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P1 – Pallas	P	55	4		
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden benoemen	V	30	2		
2	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P1+P2 + vertaling - Aesopos	A	90	4	(A1) 1/18	A1; A2 B, C ¹⁸
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – werkwoorden benoemen	V	30	2		
3	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P3 - Loukianos	P	55	4		
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden en werkwoorden benoemen	V	30	2		
4	Lectuur teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P3+P4 + vertaling - Plutarchos	A	90	4	(A2) 1/18	A1; A2 B, C
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden en werkwoorden benoemen	V	30	2		
1234	Vertaaldossier	Twee vertaaltukjes per periode met sturende vragen	V	40	4		
Weging SE totaal	Klas 5: (A3) 2/18 + (A4) 2/18 +(A5) 3/18	klas 6: (A6) 4/18 + (A7) 5/18				totaal / 28	

18 Voor een uitleg van de domeinen, zie [examenprogramma](#) Griekse en Latijnse talen en culturen

4.10 Latijnse taal en cultuur

Klas 4	Latijnse taal en cultuur		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P1 – Fabulae Syrae	P	55	4		
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden benoemen	V	30	2		
2	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P1+2 + vertaling – Plinius	A	90	4	(A1) 1/18	A1, A2, B, C ¹⁹
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – werkwoorden benoemen	V	30	2		
3	Lectuur authentieke teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P3 - Seneca	P	55	4		
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden + werkwoorden benoemen	V	30	2		
4	Lectuur teksten en culturele achtergrond	Gelezen stof P3+4 + vertaling – Martialis	A	90	4	(A2) 1/18	A1, A2, B, C
	Tussentoets	Stuk ongeziene tekst + vertaling + woordenboek – naamwoorden + werkwoorden benoemen	V	30	2		
1234	Vertaaldossier	Twee vertaaltukjes per periode met sturende vragen	V	40	4		
Weging SE totaal	Klas 5: (A3) 2/18 + (A4) 2/18 +(A5) 3/18	klas 6: (A6) 4/18 + (A7) 5/18				totaal / 28	

19 Voor een uitleg van de domeinen, zie [examenprogramma](#) Griekse en Latijnse talen en culturen

4.11 Lichamelijke opvoeding (LO)

Klas 4	LO		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1	Atletiek Spel				Periode cijfer		A; B1 t/m B3, B7; C, D & E ²⁰
2	Terugslagspelen Turnen				Periode cijfer		A; B1 t/m B3, B7; C, D & E
3	Spel Zelfverdediging				Periode cijfer		A; B1 t/m B3, B7; C, D & E
4	Atletiek Spel				Periode cijfer		A; B1 t/m B3, B7; C, D & E
Weging SE totaal					totaal / 4		

Gemiste lessen:

- Indien niet ziek gemeld voor school, dient een leerling aanwezig te zijn bij alle lessen LO.
- Bij langdurige ziekte of een langdurige blessure kan, in nadrukkelijk overleg met de docent L.O. en de bovenbouwondersteuner, afgeweken worden van de 100% aanwezigheidsnorm.
- Indien een leerling niet in staat was bij een les LO aanwezig te zijn, is het de verantwoordelijkheid van de leerling de reden hiervan zo spoedig mogelijk te melden aan de docent LO. Indien hij/zij dit verzuimt wordt de afwezigheid als ongeoorloofd beschouwd.
- Wanneer een leerling op school aanwezig is, maar door welke omstandigheden dan ook niet kan sporten, dient hij/zij wel bij de les LO aanwezig te zijn. Hij/zij krijgt dan een organiserende of begeleidende taak in de les. De leerling meldt zich in dat geval met een briefje van de ouders/verzorgers bij de docent L.O.
- Wanneer een leerling twee of meer lessen mist in een periode wordt dat meegenomen in het periodecijfer. Is dat cijfer onvoldoende, dan kan deze door het maken van een vervangende opdracht aangepast worden. Uiteraard alleen bij een voldoende beoordeling voor deze opdracht.
- In bijzondere omstandigheden kan ontheffing worden verkregen voor het voldoen aan de eindtermen.

²⁰ Voor nadere een uitleg over de domeinen zie [examenprogramma lichamelijke opvoeding](#)

4.12 Loopbaanoriëntatie en – begeleiding (LOB)

Klas 4	LOB		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1							
2							
3	Deelname beroepenvoorlichting Groningen	Je volgt minimaal twee voorlichtingen en maakt hierover een verslag	C				
	Deelname college-carrousel	Je gaat een dag naar de RUG en bespreekt je ervaringen in de klas	C				
4	LOB-oriëntatie arbeidsweek	De LOB-oriëntatie is de voorbereiding van de arbeidsweek en wordt uitgevoerd bij Maatschappijleer					
Weging SE totaal							

4.13 Maatschappijleer

Klas 4	Maatschappijleer		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1	Parlementaire democratie en politieke besluitvorming	Leerdoelen bij Dilemma, H. 1	A	55	1	(A1) 1	A, B ²¹
2	Rechtsstaat	Leerdoelen bij Dilemma, H. 2	A	55	1	(A2) 1	A, C
3	Verzorgingsstaat + Pluriforme Maatschappij	Leerdoelen bij Dilemma H. 3 & 4	A/B ²²	55	1	(A3) 1	A, D, E
4	Arbeidsproject	Voorbereiding studie- en beroepskeuze i.s.m. LOB	B ²³		1	(B) 1	A
Weging SE totaal	Klas 5 -	Klas 6 ²⁴ -				totaal (A1 + A2 + A3 + B1)/4	

21 Voor nadere uitleg over de domeinen zie [examenprogramma maatschappijleer](#)

22 bestaat uit 75% stof P3 en 25% PO

23 Verslag arbeidsproject. Geschatte tijdsinvestering ca. 60 uur

24 Het schoolexamencijfer maatschappijleer wordt gecombineerd met het cijfer voor het Profielwerkstuk (PWS) in klas 6 en wordt als 'combinatiecijfer' apart bij je diploma vermeld. Op deze twee onderdelen mag het afzonderlijke cijfer niet lager dan een 4 zijn.

4.14 Natuurkunde

Klas 4	Natuurkunde		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	Toetsstof					
1	Mechanica	Stevin (1.1 t/m 1.3)	TT ²⁵	40	1		
		Stevin (1.1 t/m 2.3 + Gravitatie)	P	55	2		
2	Mechanica	Stevin Valbewegingen + Gravitatie + luchtweerstand + modelleren (16.2)	TT	40	1		
	Modelleren	Het gaat hier om vaardigheden, tijdens de lessen ontvang je bijbehorend materiaal.	B	55	2	(B1) 1/10	I2, I3, H ²⁶
3	Geen natuurkunde in P3						
4	Trillingen en golven	Stevin (6.1 t/m 6.2)	TT	40	1		
		Stevin (6.1 t/m 7.3)	P	55	2		
			Optioneel cijfer ²⁷	--	1		
Weging SE totaal	Klas 5: (A1) 1/10 + (A2) 1/10 + (B2) 1/10	Klas 6: (A3) 3/10 + (A4) 3/10				totaal / 10	

²⁵ Tussentoetsen (TT) zijn halverwege de periode, zie p. 17

²⁶ Voor een uitleg over de domeinen zie [examenprogramma natuurkunde](#)

²⁷ Gedurende het jaar kan een docent nog één extra cijfer geven.

4.15 Nederlands

Klas 4	Nederlands		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Leesautobiografie en leesdossier	Hand-out – lezen één moderne roman per periode	C				E ²⁸
	Poëzieanalyse		TT	40	1		
	Romananalyse	KERN theorie (p.138-159), KERN werkboek (p.140-153), begrippenlijst KERN theorie (p.130-139, 160-183), KERN werkboek (p.134-139, 156-167), moderne roman 1; begrippenlijst	P	55	2		
2	Taalvaardigheid (Spelling, interpunctie, stijl)	KERN theorie (p.30-33, 72-83, 90-101), KERN werkboek (p.18-19, 66-85, 92-93), overzicht met taalfouten	TT	40	2		
	Schrijfvaardigheid (Betoog, 400 woorden)	KERN theorie (p.30-45, 52-71), KERN werkboek (p.18-25, 30-65)	P	90	2		
3	Leesvaardigheid	KERN theorie (p.30-45, 52-71, 102-105), KERN werkboek (p.18-25, 30-53, 94-101)	P	55	2		
4	Spreekvaardigheid (Referaat, groepsopdracht)	KERN theorie (p.84-89), KERN werkboek (p.86-91), moderne roman 2 & 3; Kritisch literatuur lexicon, Lexicon van literaire werken, Literom begrippenlijst, hand-out	PO		2		
Weging SE	Klas 5: (A1) 1/20 + (A2) 1/20	Klas 6: (A3) 2/20 + (A4) 6/20 + (A5) 4/20 + (A6) 6/20			totaal / 11		

28 Voor een nadere uitleg over de domeinen zie [examenprogramma Nederlandse taal en literatuur](#)

4.16 Onderzoeken en Ontwerpen (O&O)

Klas 4	O&O		toets soort	(SLU)	weging overgang	weging SE	(sub)domein
periode	Globale Leerstof	Toetsstof					
1	Project	Wordt bekend aan het begin van het schooljaar	PO1 ²⁹	40	1		
2	Project	Wordt bekend aan het begin van de periode	PO2 ²⁹	40	1		
3	Keuzeopdrachten	Worden bekend aan het begin van de periode	tussen- verslag ³⁰	40			
4	Vervolg keuzeopdrachten	Verder werken aan het gekozen project van P3. Portfolio	PO3 ²⁹ C	40	2		C ³¹
Weging SE totaal	Klas 5: (B1) 2/10 + (B2) 3/10	Klas 6: (B3) 5/10			totaal / 4		

²⁹ Elk cijfer bestaat uit: individueel cijfer (20%), productcijfer (40%); procescijfer (40%)

³⁰ Tussenverslag = acquisitieverlag, TOP & individuele verdieping PO 3

³¹ Voor een nadere uitleg van de domeinen zie: [examenprogramma O&O](#)

4.17 Rekenen

Klas 4	Rekenen		toets soort	toets duur
periode	globale Leerstof	toetsstof		
1				
2	referentieniveau rekenen: 3F	Dictaat rekenen + Oefenmateriaal niveau 3F	P	55
3			(P)	55
4				

Leerlingen krijgen oefenmateriaal via *Its learning* en de docent wiskunde. Aan het einde van periode 2 volgt dan de rekentoets. Dit proefwerk bestaat uit een gedeelte met opgaven zonder rekenmachine en een gedeelte met opgaven met rekenmachine.

Indien een leerling een onvoldoende scoort op dit proefwerk kan hij of zij extra oefenmateriaal krijgen en de rekentoets opnieuw maken, doorgaans in periode 3. Het hoogste cijfer telt en deze herkansing gaat niet af van de andere herkansingen. Het cijfer wordt vermeld op het eindrapport en telt mee voor de overgang.

4.18 Russisch

Klas 2-5	Russisch		toets soort	tijdsduur	weging	(sub)domein
periode	globale leerstof	toetsstof				
1	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid)	Taalportfolio P1 weektaken Deadline inleveren Taalportfolio P1: W44	Weektaken Thuisoets Formatieve testjes in klas/online	P1	1	A t/m D ³²
2	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid)	Taalportfolio P2 weektaken Deadline inleveren Taalportfolio P2: W3	Weektaken Thuisoets Formatieve testjes in klas/online	P2	1	A t/m D
3	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid)	Taalportfolio P3 weektaken Deadline inleveren Taalportfolio P3: W14	Weektaken Thuisoets Formatieve testjes in klas/online	P3	1	A t/m D
4	Taalvaardigheid (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid)	Taalportfolio P4 weektaken Deadline inleveren Taalportfolio P4: W27	Weektaken Thuisoets Formatieve testjes in klas/online	P4	1	A t/m D; E
Weging SE totaal	Klas 4: -	Klas 5: 1/14 (intake/jaarcijfer klas 5) - voorexamenjaar			totaal / 4	
<p>Taalportfolio P1-P4: Per periode wordt het cijfer gebaseerd op het gemiddelde van: weektaken; thuisoets; (formatieve)testjes in klas/online; participatie en presentie (minimumeis is het uploaden van 7 onderdelen per periode in <i>Its learning</i>). Naast reguliere weektaken zijn er ook (niet-verplichte) plustaken voor verdieping. De deadline voor het inleveren van de weektaken/thuisoets is steeds aan het einde van de periode. Het is <u>niet</u> mogelijk taken over te hevelen naar de volgende periode. Het jaarcijfer is het gemiddelde van de 4 periodescijfers.</p>						

32 Voor nadere uitleg van de domeinen zie: [examenprogramma moderne vreemde talen](#)

Russisch (examen)

Klas 4 - 6	Russisch (vervroegd) examen		toets soort	toets duur	weging SE	(sub)domein
periode	globale leerstof	toetsstof				
1	Taalportfolio 1 (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid + literatuur)	Intake/jaarcijfer klas 3/4/5	A/B/C		1	A; B; C1; C2 ³³
		SE spreken (presentatie + gesprek)	A/B	15	3	
		SE luisteren (kijk/luistertoets)	A/B	60	3	
2	Taalportfolio 2 (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid + literatuur)	SE schrijven	A	90	3	D
3	Taalportfolio 3 (woordenschat, grammatica, lees-, schrijf-, luister- en spreekvaardigheid, examenteksten + literatuur)	SE literatuur praktische opdrachten leeslijst	C		2	E1; E2; E3:
		SE literatuur literatuurgeschiedenis + leeslijst	A	90	2	
Weging SE totaal	Klas 3/4/5				totaal / 14	A opgenomen in het CE Russisch

CE Russisch (leesteksten) **dinsdag 30 mei 2023 09:00-11:30**.

SE presentatie + dialoog A2+: je bereidt een presentatie voor van max. 5 minuten in het Russisch over een zelf gekozen onderwerp en maakt (verplicht) een hulpwoordenlijst voor de toehoorder. Aansluitend een gesprek met docent over thema met voorbereidingstijd.

SE luisteren A2+: je beantwoordt vragen bij een of meerdere audio- / videofragmenten binnen vastgestelde tijd.

SE schrijven A2+: brief / blog / post / commentaar schrijven (oefenen met schrijfbundel). Woordenboek NL/RU – RU/NL toegestaan.

SE literatuur: Praktische opdrachten bij leeslijst (2 verplicht en 5 naar keuze) en schriftelijke toets bij leeslijst + literatuurgeschiedenis

NB: Indien niet afgesloten met centraal examen maar met een certificaattoets A1-A2: i.p.v. SE: 2 periodescijfers + cijfer certificaattoets/3 is eindcijfer.

33 Voor nadere uitleg van de domeinen zie: [examenprogramma moderne vreemde talen](#)

4.19 Scheikunde

Klas 4	Scheikunde		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale Leerstof	toetsstof					
1	Bouw van stoffen Chemisch rekenen Bindingen	De behandelde stof in klas 4 over: Bouw van stoffen; Chemisch rekenen; Bindingen Voorkennis: Stof behandeld in klas 3	P ³⁴	55	2		
2	Chemisch rekenen, Zouten Praktische opdracht over chemisch rekenen en zouten.	Chemisch rekenen, Zouten Gedeeltelijk in lestijd en gedeeltelijk als huiswerk	P B ³⁵	55	2 1	(B1) 1/17	A8, 10 & 12 D1; E1 ³⁶
3	Chemisch rekenen. Zouten Koolstofchemie	Chemisch rekenen Zouten, Koolstofchemie, Bindingen	TT (week 5) A	40 90	1 3	(A1) 1/17	A8, 10 & 12; B1 – 4; C1 – 6; D1; E1
4	Geen scheikunde						
Weging SE totaal	Klas 5: (B2) 2/17 + (A2) 3/17 + (A3) 3/17	Klas 6: (A4) 3/17, (A5) 4/17				totaal / 9	

34 gedurende het schooljaar kunnen docenten bonus-SO's afnemen die tot een verbetering van proefwerkcijfers kunnen leiden.

35 Voor deze B-toets is buiten de lessen ca. 5 uur nodig. Gedurende het hele jaar worden practica uitgevoerd die deel uitmaken van deze B-toets. Aan het eind van periode 2 wordt een voorlopig cijfer van de B-toets bekend gemaakt.

36 Voor een nadere uitleg van de domeinen zie [examengrogramma scheikunde](#)

4.20 TeHaTex

Klas 4	Tekenen		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof (precies)					
1							
2	Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing periode 1400 - 1800	Praktijkopdracht + verwerking excursie	B oefen ³⁷ (= PO)		1		
3	Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing periode 19e eeuw	Praktijkopdracht	B oefen		1		
4	Kunstgeschiedenis en kunstbeschouwing 20e eeuw	Praktische opdracht kennismaking met procesmatig werken CPE Blz. 82 T/M 123 Kunst op niveau en presentatie materiaal docent	B oefen P	55	1 1		
Weging SE totaal	Klas 5: (B1) 2/16 + (B2) 2/16 + (A1) 4/16	klas 6: (B3) 4/16 + (A2) 4/16			totaal / 4		

37 De B-toetsen zijn oefentoetsen en tellen niet mee voor het SE

4.21 Wiskunde A/C

Klas 4	Wiskunde A/C		toets soort	tijds duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
Periode	Globale Leerstof	Toetsstof					
1	Verbanden, machtsfuncties en wiskundige vaardigheden	MW (12 ^e) VWO AC Deel 1: H2 + H4 + Vaardigheden 1 en 2 gedeeltelijk	P	55	2		
2	Veranderingen, de afgeleide en wiskundige vaardigheden Rekenen 3F: dictaat + Vaardigheden 1, 2 en 3 de rekenonderwerpen (wordt apart getoetst P3)	MW (12 ^e) VWO AC Deel 1: H6 + vaardigheden 3 MW (12 ^e) VWO AC Deel 2 : H8A + vaardigheden 4 (gedeeltelijk)	P	55	2		
3	Exponentiële functies en logatirmen	MW (12 ^e) VWO AC Deel 1: H5 + dictaat logaritme	P	55	2		
4	Systematisch tellen, statistiek en kansrekenen	MW (12 ^e) VWO AC Deel 1: H1 + H3 MW (12 ^e) VWO AC Deel 2: H7	P	55	2		
	Dossier	Activiteiten en opdrachten in de les			2		
Weging SE totaal	Klas 5 WiA: (B1) 2/12 +(A1)3/12 Klas 5 WiC: (B1) 1/12 + (B2) 1/12 +(A1)3/12	Klas 6 WiA: (A2) 3/12 + (A3) 4/12 Klas 6WiC: (A2) 3/12 + (B3) 1/12 + (A3) 3/12				totaal / 10	

4.22 Wiskunde B

Klas 4	Wiskunde B		toets soort	toets duur	weging overgang	weging SE	(sub)domeinen
periode	globale leerstof	toetsstof					
1	Vergelijkingen, functies en grafieken, machtsfuncties	Mod. Wi B 12e ed. dl. 1 ; H1, H2, H3 & vaardigheden	P	55	2		
2	Afgeleide functies, lineair programmeren	Mod. Wi B 12e ed. dl. 1; H5, (deel H3), materiaal WD keuze-onderwerp (lineair programmeren)	P	55	2		
3	Periodieke functies, exponenten en logaritmen, exponentiële en logaritmische functies	Mod. Wi B 12e ed. dl. 1&2 H6, H7, §11.1-11.3 & vaardigheden	P	55	2		
4	Lijnen en vectoren	Mod. Wi B 12e ed. dl. 1&2; H4, H8 & vaardigheden	P	55	2		
	Dossier	Activiteiten en opdrachten in de les			3		
Weging SE totaal	klas 5: (A1) 3/12 + (A2) 2/12	klas 6: (A3) 3/12 + (A4) 4/12			totaal / 11		

5 EXAMENREGELGEVING

Onderdelen van het schoolexamen kunnen al vanaf klas 4 tot en met klas 6 worden afgenomen. Daarom moeten leerlingen vanaf het begin van klas 4 duidelijk weten welke toetsen in welk leerjaar afgenomen worden, welke alleen meetellen voor de overgang, welke meetellen voor de overgang en het Schoolexamen en welke alleen voor dit laatste meetellen. Ook de weging van de toetsen zowel voor de overgang als voor het examendossier moet bekend zijn, evenals de herkansingsregeling voor beide. Ten slotte lijkt het voor een goed zicht op het hele proces ook van belang de inhoudelijke kant van het eindexamen te vermelden.

Hierna worden de volgende onderdelen besproken:

1. Examens in de Tweede Fase:
 - a. Centraal examen en schoolexamen
 - b. Slaag-/zakregeling
 - c. Examendossier
2. Praktische opdrachten, handelingsdeel en het examendossier
3. Verschil van mening over de beoordeling
4. De schoolexamencommissie
5. Deelname aan de toetsen
6. Ontheffingen
7. Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

2.5. Examens in de Tweede Fase

4.1.1. Centraal Examen (CE), Schoolexamen (SE) en het combinatiecijfer

Vakken met een Schoolexamen en een Centraal Examen:

Nederlands	alle moderne vreemde talen
Latijn	Grieks
Economie	Geschiedenis
Aardrijkskunde	Filosofie
Tehatex	Wiskunde
Scheikunde	Natuurkunde
Biologie	

In principe hebben het Centraal Examen en het Schoolexamen steeds betrekking op verschillende onderdelen van het examenprogramma en zijn ze dus complementair. Dat is niet het geval bij wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie en economie. Bij deze vakken bestaat inhoudelijke overlap tussen het Centraal Examen en het Schoolexamen.

Vakken met uitsluitend een Schoolexamen:

Maatschappijleer; Lichamelijke opvoeding; O&O, wiskunde D

Combinatiecijfer

Het vak Maatschappijleer wordt afgerond op 0 decimalen en vormt samen met het op 0 decimalen afgeronde cijfer voor het PWS het combinatiecijfer. Alle 2 onderdelen wegen even zwaar en worden dus vóór de berekening afgerond! Dit combinatiecijfer telt op de eindlijst op dezelfde manier mee als een vak met alleen een schoolexamen. Voor deze onderdelen geldt dat minimaal een 4 moet zijn behaald.

4.1.2 De afronding van SE's, CE's en Eindcijfers

In onderstaande wordt onderscheid gemaakt tussen 3 soorten cijfers: *SE-eindcijfer*, *CE-cijfer* en *eindcijfer*. Het *SE-eindcijfer* is het gemiddelde van alle schoolexamens: afgerond op een rond getal (zonder decimalen) wanneer het een vak met alleen een schoolexamen betreft; afgerond op een cijfer met 1 decimaal wanneer het een vak met SE en CE betreft.

- * afronding van *SE-eindcijfers* voor vakken met SE en CE:
5,44 -> 5,4
5,45 -> 5,5
- * afronding van *SE-eindcijfers* voor vakken met alleen SE:
5,44 -> 5,4 -> 5
5,45 -> 5,5 -> 6

Het *CE-cijfer* is altijd een cijfer met 1 decimaal.

Het *eindcijfer* is in geval van vakken met alleen een SE altijd het op 0 decimalen afgeronde *SE-eindcijfer* (zie boven). In geval van vakken met SE en CE, is het *eindcijfer* het op 0 decimalen afgeronde gemiddelde van het op 1 decimaal afgerond *SE-eindcijfer* en het op 1 decimaal afgeronde *CE-cijfer*. Wanneer de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien het cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Bij vakken met een CE wordt bij de afronding dus NIET gekeken naar het tweede decimaal.

- SE = 7,4; CE = 7,6 -> gemiddeld 7,5 -> *eindcijfer* 8
- SE = 5,4; CE = 5,5 -> gemiddeld 5,45 -> *eindcijfer* 5

4.1.3 Slaag-/zakregeling (zie examenbesluit, artikel 49)

Volgens het eindexamenbesluit is een leerling geslaagd als hij:

- a. voor al zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 6 of meer heeft behaald;
- b. voor één van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 5 en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* een 6 of meer heeft behaald;
- c. voor één van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 4 en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de *eindcijfers* tenminste 6,0 bedraagt, dan wel
- d. voor twee van zijn vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 5 heeft behaald dan wel voor één van de vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld als *eindcijfer* 4 en voor één van deze vakken als *eindcijfer* 5 heeft behaald, en voor de overige vakken waarvoor een *eindcijfer* is vastgesteld, als *eindcijfer* 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de *eindcijfers* tenminste 6,0 bedraagt;
- e. voor alle vakken op het centraal examen (CE) gemiddeld een 5,5 heeft behaald (m.a.w.: als het gemiddelde van alle *CE-cijfers* gemiddeld een 5,5 is);
- f. voor de vakken Nederlands, Engels, wiskunde als *eindcijfer* minimaal een 6 en ten hoogste één 5 heeft behaald.

Bovendien geldt dat geen van de *eindcijfers* van onderdelen van het combinatiecijfer, lager is dan 4, en dat het vak lichamelijke opvoeding beoordeeld is als "voldoende" of "goed".

4.1.4 Aantekening 'cum laude'

Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vwo met toekenning van het *judicium cum laude* indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:

- a. ten minste het gemiddelde *eindcijfer* 8,0, berekend op basis van de *eindcijfers* voor:

- 1°. de vakken in het gemeenschappelijke deel van het profiel, het combinatiecijfer, en de vakken van het profieldeel, en
 - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
- b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 50 examenbesluit VO.

4.1.5 Examendossier

Het schoolexamen heeft de vorm van een examendossier. In de bovenbouw van het VWO werkt de leerling aan de samenstelling van het examendossier en aan het voldoen aan de eisen die aan dit dossier gesteld worden.

Het examendossier is dus enerzijds een overzicht van eisen waaraan de leerling moet voldoen, met de daarbij behorende gewichten voor de verschillende onderdelen. Anderzijds bevat het alle SE-toetsen die de leerlingen voor het vak heeft afgelegd. Het examendossier wordt door de school bewaard tot een half jaar na het CSE. Leerlingen die onderdelen van hun examendossier na afloop daarvan willen ophalen, kunnen daartoe een schriftelijk verzoek indienen bij de examensecretaris van klas 6.

Inhoud van het examendossier

In de examenprogramma's van de diverse vakken is beschreven welke onderdelen in het Schoolexamen aan de orde moeten komen. Tevens is aangegeven welke toetsvormen in het examendossier gehanteerd worden.

Voor de meeste vakken is daarbij de volgende indeling gehanteerd:

- a. toetsen met gesloten en/of open vragen (A-toetsen)
- b. praktische opdrachten (B-toetsen)
- c. handelingsdeel (totaal van C-toetsen)

4.2 Praktische opdrachten, handelingsdeel, examendossier

4.2.1 Praktische opdrachten

Praktische opdrachten (B-toetsen) zijn bedoeld om vaardigheden te toetsen. Een praktische opdracht in het kader van het Schoolexamen heeft een beperkte studielast (10 tot 20 uur) en een concreet eindresultaat. Het gaat echter niet alleen om het eindproduct, maar ook om het proces waarin diverse vaardigheidselementen geïntegreerd moeten worden gebruikt. De leerling moet zijn activiteiten documenteren in een logboek of in een andere, door de docent vast te stellen vorm, zodat deze door de docent bij de beoordeling betrokken kunnen worden.

4.2.2 Handelingsdeel

Het handelingsdeel betreft C-toetsen die vooral bij de talen voorkomen (zie toetsoverzicht). Verder behoren daartoe opdrachten om een museum of tentoonstelling te bezoeken, een televisieprogramma te bekijken of andere soortgelijke opdrachten. Ook de eindtermen op het gebied van oriëntatie op studie en beroep zijn in het handelingsdeel geplaatst.

Kenmerkend voor de activiteiten in het handelingsdeel is het gegeven dat de leerling deze met goed gevolg heeft uitgevoerd. De beoordeling voor het Schoolexamen beperkt zich dan ook tot de uitspraak 'naar behoren gedaan'. Indien een opdracht niet naar behoren uitgevoerd is, kan een herhalingsopdracht volgen.

4.2.3 Afsluiting van het examendossier

Het Schoolexamen als geheel wordt formeel afgesloten aan het einde van de opleiding.

In de praktijk is er sprake van een flexibele afsluiting. Onderdelen van het School-examen worden namelijk gedurende de hele Tweede Fase afgesloten.

De leerling heeft aan de eisen van het Schoolexamen voldaan als alle toetsen zijn afgelegd (voorzien zijn van een cijfer) en alle voorgeschreven handelingen en activiteiten naar behoren zijn uitgevoerd. Aan deze laatste onderdelen zal geen cijfer worden toegekend. De examinerator stelt aan de hand van een notitie vast of een handelingsactiviteit naar behoren is uitgevoerd. Deze notitie maakt onderdeel uit van het examendossier.

Het examendossier moet zijn afgesloten voordat een leerling kan deelnemen aan het Centraal Examen.

4.3 Verschil van mening over de beoordeling

De examinerator geeft de kandidaat inzage in de normen die bij het bepalen van het cijfer voor de afgelegde toetsen door hem zijn gehanteerd.

Als een kandidaat in een vak door twee of meer docenten is geëxamineerd, bepalen deze docenten in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Komen zij niet tot overeenstemming, dan wordt het cijfer bepaald op het rekenkundig gemiddelde van de beoordelingen door ieder van hen.

Wanneer een leerling en een docent van mening verschillen over de beoordeling van een toets, geldt de volgende regeling. In principe beslist de docent. Alleen als de standpunten zeer ver uiteen liggen kan de leerling zich tot de mentor wenden, die – de docent gehoord hebbende – een beslissing neemt, in overleg met de directie. De leerling moet binnen 14 dagen na teruggave van het cijfer dit bezwaar indienen bij de coördinator. Als de leerling zich ook met het besluit van de coördinator niet kan verenigen, kan hij zich binnen 14 dagen schriftelijk richten tot de Schoolexamencommissie. Dit schrijven dient de gronden voor het meningsverschil te bevatten en mede ondertekend te zijn door een van de wettelijke vertegenwoordigers. Binnen wederom 14 dagen doet de commissie een bindende uitspraak.

4.4 Examencommissie

De examencommissie kent de volgende vaste leden:

Voorzitter	De heer A.D.A.F. Visser, conrector bovenbouw
Eindexamensecretaris	Mevrouw P.S. Gombert
Bovenbouwondersteuner	Mevrouw L.J.M. Smeur

4.5 Deelname aan de toetsen

- 1 Wanneer een leerling aan een theoretische toets (A-toets) deelneemt, geeft hij daarmee te kennen dat hij zich lichamelijk en geestelijk in staat acht het betreffende onderdeel af te leggen. Het is dus niet mogelijk **achteraf** vast te stellen dat de lichamelijke en/of geestelijke gesteldheid om de toets af te leggen ontoereikend was.
- 2 Wanneer een leerling verhinderd is aan een toets deel te nemen, doet een wettelijke vertegenwoordiger daarvan vóór de aanvang van de toets mededeling aan de school. Een telefonische mededeling dient later schriftelijk bevestigd te worden. De directie beoordeelt de geldigheid van de reden van verhindering.
- 3 Een in eerste instantie gemiste toets kan, met uitzondering van het gestelde onder Herkansingsregeling, slechts ingehaald en niet herkanst worden.

4.6 Onregelmatigheden

- 1 Als een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
 - b het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
 - c het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
 - d het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen; indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen;
 - e een sanctie in lijn met het PTA van het betreffende leerjaar.
3. De directeur deelt zijn beslissing binnen twee werkdagen na constatering van de onregelmatigheid schriftelijk mee aan de kandidaat. In de schriftelijke mededeling wordt gewezen op het bepaalde in dit artikel, lid 4. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift gezonden aan ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, als deze minderjarig is, en aan het College van Bestuur en de inspectie.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het College van Bestuur in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag een directeur geen deel uitmaken. In overeenstemming met artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO wordt het beroep binnen vijf werkdagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken

na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van sub d van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mee aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat als deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

4.6.1. Commissie van beroep

De commissie van beroep bestaat uit drie leden, die in dienst zijn van het bevoegd gezag. In de commissie zitten in ieder geval een onderwijskundig beleidsmedewerker en de bestuurssecretaris. De bestuurssecretaris zal als secretaris fungeren. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter. In de commissie zitten geen medewerkers van de scholen van voortgezet openbaar onderwijs van Openbaar Onderwijs Groep Groningen.

Het adres van de commissie van beroep is: Openbaar Onderwijs Groep Groningen, Postbus 744, 9700 AS Groningen.

4.7 Ontheffingen

Als een leerling vanwege zijn lichamelijke gesteldheid langdurig niet in staat is het onderwijs in het vak lichamelijke opvoeding te volgen, kan het bevoegd gezag na overleg met de leerling en een van zijn wettelijke vertegenwoordigers aan deze leerling ontheffing van deelname aan het onderwijs in dit deelvak verlenen. De inspectie wordt van deze ontheffing in kennis gesteld onder vermelding van de gronden waarop deze berust.

In overleg met de sectie LO zal omschreven worden onder welke voorwaarden een leerling in aanmerking kan komen een ontheffing voor dit vak.

In overleg met het IBAT (Intern BegeleidingsAdviesTeam) zal worden omschreven onder welke voorwaarden een leerling in aanmerking kan komen voor een dyslexieverklaring en zal worden onderzocht of dit grond kan zijn voor een ontheffing voor (een deel van) een vak.

4.8 Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen en Examenbesluit.

Tot dit PTA behoren:

- het *Examenreglement v.w.o.-h.a.v.o.-v.m.b.o. van Openbaar Onderwijs Groep Groningen*. Deze regeling ligt ter inzage bij het kantoor van de Openbaar Onderwijs Groep Groningen, Leonard Springerlaan 39, 9727 KB Groningen. Tevens is deze regeling opgenomen in de digitale versie van het PTA klas 4 zoals die te vinden is op de website van de school.
- Het Examenbesluit VWO-HAVO-VMBO. Ook deze regeling is opgenomen in de digitale versie het PTA klas 4 zoals die te vinden is op de website van de school.

6. Bijlagen

Bijlage 1. De Mediatheek en de koepel

De mediatheek

In de mediatheek staan naast boeken, tijdschriften en knipselmappen ook computers waarmee informatie gezocht kan worden op het internet. Verder zijn in de mediatheek een printer en een kopieerapparaat, waarop je tegen betaling dingen kunt reproduceren. Bij problemen met kopiëren en afdrukken kun je de mediathecaris raadplegen.

De regels die je in acht moet nemen bij gebruik van de mediatheek zijn te vinden in de schoolgids.

De koepel

De Koepel (T28 + T29) is GEEN studieruimte, maar een leslokaal. Het is niet toegestaan hier zonder begeleiding te werken.

Bijlage 2: Informatie via website, Zermelo en leerlingenmail

Het adres van de website is www.praedinius.nl.

Op de site staan verslagen van gebeurtenissen, belangrijke informatie en actueel nieuws.

Wie op school ingelogd is, heeft ook ruimte op de schoolcomputers beschikbaar waar materiaal kan worden opgeslagen zoals (concept-)verslagen en leeddossiers. Maar bewaar van alles ook een eigen kopie elders, want er wordt zo nu en dan grondig opgeschoond.

De bovenbouwondersteuner, mentoren en de meldkamerfunctionaris zullen berichten versturen via het Praedinius-mailadres.

Je moet daarom elke dag je Praedinius-mail lezen.

Als je wilt dat mail via dit adres naar een of meer van je privé-adressen wordt doorgestuurd, moet je daar zelf voor zorgen.

Bijlage 3: Overstap wiskunde B naar wiskunde A

Onder de volgende voorwaarden is een overstap van wiskunde B naar wiskunde A mogelijk:

- De leerling maakt zo snel mogelijk na afloop van periode 1, maar in ieder geval voor 1 december bij de docent en mentor bekend dat hij wil overstappen van wiskunde B naar wiskunde A.
- Het cijfer wiskunde B van periode 1 blijft staan voor het eindrapport. De leerling doet de rest van het jaar de toetsen van wiskunde A, ook van periode 2.
- Een leerling die bevorderd is van klas 4 naar klas 5 kan besluiten over te stappen van wiskunde B naar wiskunde A. De leerling doet dan vrijwillig een overstapprogramma. Hierover hoeft geen toets gemaakt te worden.
- Indien de leerling een herexamen wiskunde krijgt opgelegd, geldt hetgeen hierover in het PTA is gesteld.

Leerlingen die overstappen krijgen werkwijzers van de sectie wiskunde en hebben zelf de verantwoordelijkheid om de achterstand goed te maken. Docenten wiskunde geven geen extra begeleiding, tenzij dat door de directie wordt gevraagd.